

Pol Timotiké taale kavin nyéga

¹⁻² *Méné Timoti, ménéké wuné Pol kényi nyéga kaviyu. Naanat Setenna taababa kéraakwa ban Got, gwaamale yae naanat kure yéran ban Krai Jisas wale, wadék wuné Krai Jisasna kudi kure yaakwa du wuné ro. Déknyényba méné wuna kudi véknwutakne méné Krai Jisasna jébaaba yaalak. Yaale wuna nyaan pulak raménéka ménat wuné wakweyo.

Naana yaapa Got ménéké mawulé lékte ménat kutkalé yate, ménéké sébéraa yate, yéknun mawulé kwayéte, naana Némaan Ban Krai Jisas waga male yadu méné miték raké méné yo. Waga wuné Gorét waato.

Yénaa kudi véknwumarék yaké naané yo

³ Déknyényba wuné Masedoniana kępmaat yéké yate wuné ménat wak, Epesasba raménuké. Wani gayéba rasaakuménuké wuné mawulé yo. Du las yénaa kudi de du taakwat yakwatnyu. Méné derét waménu de wani kudi tépa yakwatnyémarék yaké de yo.

⁴ *Wani du de walésaki, kępmaaarana yéké wawo, apakélé kudi de bulsaaku. Bulsaakute waarudo deku mawulé kapéredi yaké dé yo. Yadu de Gotna jébaa yamarék yaké de yo. Wani duwat waménu de wani muké bulsaakumarék yaké

---

* **1:1-2:** Kl 1:27; Ap 16:1-3   * **1:4:** 1 Ti 4:7

de yo. De Gotké miték sanévéknwute yéknwun mawulé yadaran déku jébaaké kutdéngké de yo.

⁵ Deku mawulé miték tédu yéknwun mawulé yate Gotké miték sanévéknwute du taakwaké mawulat kapére yadoké, méné wani duwat waga waké méné yo.

⁶ Du las yéknwun mawuléké kuk kwayétakne waagété yate de yaamabi kudi male de bulu.

⁷ *Bulte de du taakwat Gotna apa kudiké yakwatnyéké mawulé yate de wo, “Naané miték naané kutdéngék. Naana kudi mé véknwu.” Waga wate de Gotna kudiké miték kutdéngmarék yate, wadan kudiké wawo kaapuk kutdéngdan.

⁸ Got apa kudi du taakwaké débu kwayék. De wani apa kudi véknwute yéknwun jébaa yadaran wan miték. Waga naané kutdéngék.

⁹⁻¹⁰ Apa kudi kwayéte Got dé yéknwun du taakwaké sanévéknwuk, kapu kaapuk? Wan kaapuk. Apa kudi kwayéte dé kapéredi mu yakwa du taakwaké sanévéknwuk. Kudi véknwumarék yadakwa, kapéredi mawulé yadakwa, Gotna kudi véknwumarék yadakwa, Gotna kudiké kuk kwayédakwa, Gorét wasélékdakwa, néwepat viyaapérekdakwa, nak du taakwat viyaapérekdakwa, nak du taakwa wale kapéredi mu yadakwa, du nak du wale kwaadakwa, du taakwat sél ye kure yédakwa, yénaa yadakwa, yénaa kudi Gotna yéba wakwedakwa, kapéredi mu las wawo yadakwa, waga yate de kapéredi mu yo. Wani du taakwaké sanévéknwute Got dé apa kudi kwayék. Wani du

---

* 1:7: 1 Ti 6:3-5

taakwa adél kudiké de kuk kwayu.

¹¹ Némaan Ban Got wadéka wuné déku jébaa yate yéknwun kudi wakwete wani adél kudi wakweyo. Wuné déku yéba wuné saaki kevéreknu.

Némaan Ban déké mawulé lékdénké Pol yéknwun mawulé dé yo

¹² *Naana Némaan Ban Kraiss Jisas kéga dé wak, “Pol wuna jébaa yaké dé yo.” Waga watakne apa tiyaadéka wuné déku jébaa yo. Némaan Ban waga yadéka wuné déké yéknwun mawulé yo.

¹³ *Déknyényba wuné dérét wasélékte kapéredi kudi wakwete déku du taakwat wuné yaalébaanék. Yaalébaanwuréka dé wunéké mawulé léknék, déké kutdénngmarék yate kwatkwa rawurén bege.

¹⁴ Mawulé lékte Némaan Ban Kraiss Jisas wunéké miték vésaakute wunat kutkalé yadéka, wuné déku du rate, wuné déké miték sanévéknwute déké mawulat kapére yo.

¹⁵ *Déknyényba Kraiss Jisas naana kékmaat dé giyaak, kapéredi mawulé yakwa du taakwat kutkalé yadu kulé mawulé kérae miték rasaakunoké. Wani kudi wan adél kudi. Méné wani kudi mé miték véknwu. Akwi du taakwa wani kudi miték véknwuké de yo. Déknyényba wuna kapéredi mawulé akwi duna kapéredi mawulat dé talaknak.

¹⁶ Talaknadéka dé Kraiss Jisas wunat bari kaa-puk viyaadén. Yate wunéké mawulé lékte wunat kutkalé dé yak, du taakwa las wawo déku

---

* **1:12:** Ap 9:15   * **1:13:** 1 Ko 15:9-10   * **1:15:** Lu 19:9-10

yéknwun mawuléké kutdénɡdoké. Du taakwa wunat véte waké de yo, “Krais Jisas wani kapéredi mawulé yakwa dut dé kutkalé yak, dé kulé mawulé kérae miték rasaakuduké. Naanat wawo kutkalé yaké dé yo. Kutkalé yadu naané kulé mawulé kérae miték rasaakuké naané yo. Waga naané kutdénɡék, Krais Jisas dérét kutkalé yadén bege.” Naate waké de yo.

¹⁷ Got wan naana Némaan Ban. Dé kapmu Némaan Ban dé rasaaku. Dé akwi némaan duwat dé talaknak. Apuba apuba rasaakuké dé yo. Dé kiyaamarék yaké dé yo. Dérét kaapuk vénakwa. Dé kapmu Got dé ro. Dé apa yasaakuké dé yo. Akwi du taakwa déku yéba kevérékgé de yo apuba apuba. Wan adél.

Timoti apa yate Gotna jébaa miték yasaakuké dé yo

¹⁸ *Wuna nyaan Timoti, mé véknwu. Déknyényba naané Gotna yéba ménat wak, kukba yaménéran jébaaké. Wani kudiké sanévéknwute bulaa wuné ménat tépa wakweyo wani jébaaké. Méné déknyényba wakwenan kudiké sanévéknwute Gotna jébaa miték yasaakuké méné yo. Waariyakwa du apa yate miték tédakwa pulak, méné Gotna jébaa yate, apa yate miték téké méné yo.

¹⁹ Téte méné yéknwun mawulé yate Krais Jisaské miték sanévéknwute Gotna jébaa miték yasaakuké méné yo. Du las yéknwun mawulé kulaknyénytakne Krais Jisaské debu kuk

---

* **1:18:** 1 Ti 4:14

kwayék. Déké kuk kwayétakne, déké miték sanévéknwumarék yate, de sépélak ro.

²⁰ *Yaimenias bét Aleksanda waga bét ro. Rate Gorét bét waséléknék. Wasélékbétka wuné wak, “Seten béna némaan ban raké dé yo. Dé bénéké véké dé yo. Béné naanat kulaknyénytakne yéké béné yo. Béné Gorét tépa wasélékmarék yaké béné yo.” Naate wuné wak, bét Gorét tépa wasélékmarék yabéru bétku mawulé yéknwun yaduké.

2

Guné Gorét kéga waanabaké guné yo

¹⁻² Kéni kudi ménat wakweké wunék. Kéni jébaa akwi jébaat dé talaknak. Guné Kraís Jisasna jébaaba yaalan du taakwa, jawe rate Gorét waanabaké guné yo, akwi du taakwaké. Deké sanévéknwute yéknwun mawulé yate Gorét waanabaké guné yo, dé dérét kutkalé yaduké. Akwi némaa gayéna némaan ban, akwi gapmanké wawo, dérét waanabaké guné yo. Dé wani némaan duwat kutkalé yadu de deku jébaa miték yadoké, guné dérét waanabaké guné yo. Waanabagunu de némaan du yéknwun jébaa yaké de yo. Yado naané akwi du taakwa Gotna kudi yéknwute yéknwun mawulé yate miték raké naané yo.

³ Guné dérét waga waanabagunéran wan yéknwun. Guné dérét waga waanabagunéran dé naanat kutkalé yakwa ban Got véknwute mawulé yaké dé yo.

---

* **1:20:** 1 Ko 5:5

⁴ *Akwi du taakwa kulé mawulé kérae miték rasaakute adél kudiké kutdéngdoké, dé Got mawulé yo.

⁵ Got nakurak male dé ro. Nyédé du nak dé ro. Déku yé Krajs Jisas. Got radéka du taakwa radaka dé Krajs Jisas nyédéba ro. Rate dé naanat kutkalé yo, naané Got wale miték ranoké. Déknyényba kapéredi mawulé dé akwi du taakwat gik.

⁶ Gidéka Got wadén nyaa Krajs Jisas yae dé kiyaak. Kapéredi mawulé naanat gisaakumarék yadu naané kulé mawulé kérae miték rasaakunoké, dé kiyaak. Kiyaadéka kéga naané kutdéngék. Akwi du taakwa kulé mawulé kérae miték rasaakunoké dé Got mawulé yo.

⁷ *Mawulé yate dé wunat wak, wuné Krajs Jisasna kudi nak gena du taakwat wakwete déku jébaaké derét yakwatnyéwuruké. De wani adél kudi miték véknwudoké, wuné déku kudi wakweyo. Got kapmu dé wunat wak, wani jébaa yawuruké. Wan adél.

⁸ Gege gayéba akwi du deku taaba kusawuréte Gorét waanabaké de yo. De Gotna mawulé kérae miték rate, rékaréka yamarék yate, waatimarék yate, de dérét waanabaké de yo. Waga wuné mawulé yo.

Taakwa kéga yaké de yo

⁹⁻¹⁰ *Taakwa wawo yéknwun mawulé yaké de yo. Yate miték raké de yo. Waga wuné mawulé yo. De kéga wadaran, “Naané Gotna kudi naané miték véknwu.” Naate wadaran de yéknwun jébaa

---

* **2:4:** 2 Pi 3:8-9   * **2:7:** Ap 9:15   * **2:9-10:** 1 Pi 3:3-4; 1 Ti 5:10

yaké de yo. Yadaran jébaa wan yéknwun gwalmu kusodakwa pulak. Wani jébaa yado du taakwa véte waké de yo, “Wan yéknwun taakwa de.” Naate waké de yo. Taakwa deku yéba kevérekte, deku nébé deku sépéké male sanévéknwute, wup-malemu yéwaa kwayéte kés pulak nak pulak kusodakwa yéknwun gwalmu kusadamarék yaké de yo. Wagaké wuné kélík yo.

¹¹ Du las Gotna kudi wakwedo taakwa akélak rate wani kudi véknwuké de yo. Véknwute kudi bulmarék yaké de yo.

¹² Taakwa duké némaan yamarék yaké de yo. Taakwa Gotna jébaaké duwat yakwatnyémarék yaké de yo. Bulmarék yate akélak raké de yo.

¹³ *Taale Got dé Adamét yak. Yatakne kukba dé Ivmét yak. Waga yadénké, taakwa duké némaan ramarék yaké de yo, Got dut taale yadén bege.

¹⁴ *Adam Setenna yénaa kudi kaapuk véknwudén. Iv kapmu lé Setenna yénaa kudi véknwutakne, Gotna kudi véknwumarék yate, lé kapéredi mu yak. Waga yalénké, taakwa duké némaan ramarék yaké de yo.

¹⁵ Taakwa Gotké miték sanévéknwute, déké mawulat kapére yate, kapéredi mu yamarék yate, yéknwun mawulé yate miték ye radaran, Got derét kutkalé yaké dé yo, nyaan kéraadaran tulé. Derét kutkalé yadu de miték rasaakuké de yo.

3

Krais Jisasna jébaaba yaalan du taakwaké rakwa némaan du

---

* 2:13: Jen 2:7, 22   * 2:14: Jen 3:6

¹ Kéni kudi kén adél kudi. Du nak Kraisa Jisasna jébaaba yaalan du taakwaké némaan ban raké mawulé yadéran, yéknwun jébaaké dé mawulé yo.

² *Du nak Kraisa Jisasna jébaaba yaalan du taakwaké némaan ban raké mawulé yate kéga raké dé yo. Akwi du taakwana méniba miték raké dé yo. Dé nakurak taakwa male yaké dé yo. Déku mawulé miték téké dé yo. Tédu dé kapéredi mawulé véknwumarék yate yéknwun jébaa yaké dé yo. Dé yéknwun paaté yaké dé yo. Du las nak geba yaado dé derét kutkalé yate kadému kwayéte wadu de déku gaba kwaaké de yo. Dé Gotna jébaaké akwi du taakwat miték yakwatnyéké dé yo.

³ Dé waagété gu kate waagété yamarék yaké dé yo. Dé nak du taakwaké apa yamarék yate miték raké dé yo. Dé bari rékaréka yamarék yate derét waatimarék yaké dé yo.

⁴ Déku mawulé yéwaaké génmarék yaké dé yo. Dé déku taakwa baadiké miték véké dé yo. Védu deku mawulé miték tédu de miték raké de yo. Dé wadu déku baadi déku kudi miték véknwuké de yo.

⁵ Du nak déku taakwa baadiké miték vémarék yadéran dé Gotna jébaaba yaalan du taakwaké miték véké yapatiké dé yo. Wani du némaan ban ramarék yaké dé yo.

⁶ Kulé du Kraisa Jisasna jébaaba yaalamale ye radéran dé déké némaan ban ramarék yaké dé yo. Dé kulé du rate, némaan ban rate déku yéba kevérekte kapéredi mu yadéran Got dérétyadéran kapéredi mu yakataké dé yo, Setenét

---

* **3:2:** Ta 1:6-9

yakatadéran pulak.

⁷ *Némaan ban raké mawulé yaran ban dé yéknwun mawulé yate miték raké dé yo. Radu de, Krai Jisasna jébaaba yaalan du taakwa, Krai Jisasna jébaaba yaalamarék yan du taakwa wawo akwi du taakwa de déké waké de yo, “Wan yéknwun du dé.” Naate waké de yo. Wani du miték radéran de du taakwa déké, “Wan kapéredi mu yakwa du,” naamarék yaké de yo. Yado dé bari Setenna péligéba akéramaréék yaké dé yo.

Némaan du wale jébaa yakwa du

⁸ Du las Krai Jisasna jébaaba yaale wani jébaana némaan du wale jébaa yaké de yo. Wani du kéga raké de yo. De yéknwun mawulé yate adél kudi wakwéké de yo. Kudi vétik bulmarék yaké de yo. Wupmalemu wain gu kamarék yaké de yo. Déku mawulé wupmalemu yéwaaké génmarék yaké dé yo.

⁹ De Krai Jisaské adél kudi miték véknwute yéknwun mawulé yaké de yo.

¹⁰ Taale guné deku jébaa véké guné yo. Végunu de yéknwun mawulé yate yéknwun jébaa yate miték radaran, wagu de némaan du wale jébaa yaké de yo.

¹¹ *Deku taakwa wawo yéknwun paatéké sanévéknwuké de yo. Rate nak du taakwaké yénaa kudi wakwemarék yaké de yo. Miték raké de yo. Adél kudi wakwete yéknwun jébaa male yaké de yo.

---

* **3:7:** 2 Ko 8:21   * **3:11:** Ta 2:3

12 Némaan du wale jébaa yakwa du de nak nak nakurak taakwa male yaké de yo. Deku taakwa baadiké miték véké de yo. Védo de deku kudi véknwuké de yo.

13 Némaan du wale jébaa yakwa du yéknwun jébaa yaké de yo. Yate Krai Jisana jébaaba yaalan du taakwana méniba miték raké de yo. Krai Jisas yéknwun mawulé tiyaadéka naané déku du rate naané déké miték sanévéknwu. Wani jébaa yakwa duké wawo Krai Jisas yéknwun mawulé kwayéké dé yo. Kwayédu de déku du rate déké miték sanévéknwute apa yate nak du taakwat déké kudi wakweké de yo.

Gotna paaté

14 Wuné bari ménéké yaaké wuné mawulé yo. Mawulé yate wuné keni nyéga kaviyu ménéké.

15 Wuné bari yaamarék yawuréran méné kaviwuréni kudi véte kutdénké méné yo, Gotna du taakwa ranaranké. Got apuba apuba dé rasaaku. Déku kudi wan adél. Naané déku jébaaba yaale déku du taakwa rate déku kudi véknwuké naané yo. Véknwute naané yaanédan kwaanmu pulak, apa yate miték téké naané yo. Miték tété naané déku kudi wakweké naané yo.

16 *Déknyényba Got apa kudi dé wakwek Krai Jisaské. Wani adél kudi wakwedéka kukba naané Krai Jisasnyét kutdénké. Dé némaan ban. Déké naané kéga wo:

Dé Got wale re giyae kępmaaba rakwa duna sępé kure dé rak.

Radéka de du taakwa dérét vék.

---

* **3:16:** Jo 1:14; Mk 16:19

Dé némaan ban radéka Gotna Yaamabi déké
 dé naanat wakwek.
 Gotna kudi kure giyaakwa du de dérét vék.
 Déku du de gege gayéba rakwa du taakwat
 kudi wakwek déké.
 Wakwedaka de déké miték sanévéknwuk.
 Got wadéka dé déku gayét waare dé némaan ban
 ro.
 Naate naané wo Kraiss Jisaské.

4

Yénaa yakwa du

¹ *Gotna Yaamabi kéga dé wo, “Mé véknwu.
 Kukba du las yénaa yakwa duna kudi, kutakwana
 kudi wawo véknwuké de yo. Véknwute Kraiss
 Jisasna kudiké kuk kwayéké de yo.” Naate dé
 Gotna Yaamabi wo.

² Du nak wupmalemu apu kulaat jébaa yadéka
 kulaa kaapuk nébi kutkwa. Yénaa yakwa du
 las kapéredi mawulé yasaakudaka deku mawulé
 nébi kutmarék yakwa kulaa pulak kaapuk miték
 tédékwa. Yadéka yadan kapéredi mawuléké kaa-
 puk kutdéndan. Wani du de keni yénaa kudi
 wakweké de yo: “Guné taakwa yamarék yaké
 guné yo.

³ *Guné las kakwaami kamarék yaké guné yo.”
 Naate de wani yénaa yakwa du wakweké de
 yo. Guné deku kudi véknwumarék yaké guné
 yo. Got akwi kakwaami dé kuttaknak, naané
 kanoké. Gotké miték sanévéknwukwa du taakwa
 adél kudi kutdéngte akwi kakwaamiké yéknwun
 mawulé yaké naané yo. Yéknwun mawulé yate

* **4:1:** 2 Ti 3:1; 2 Pi 3:3; 1 Jo 2:18   * **4:3:** Jen 9:3; Ro 14:6

tiyaadén kakwaamiké déku yéba kevérekte wani kakwaami kaké naané yo.

⁴ *Got kuttaknadén akwi kakwaami wan yéknwun. Kakwaamiké las kaapuk yaakétnakwa. Yéknwun mawulé yate Gotna yéba kevérekte akwi kakwaami naané ko.

⁵ Naané Gotna nyégaba véte némaanba wakwetakne, yéknwun mawulé yate Got wale kudi bultakne, naané wani yéknwun kakwaami ko.

Timoti Kraiswa yéknwun jébaa yakwa du raké dé yo

⁶ Méné wani kudi Kraisa Jisasna jébaaba yaalan du taakwat wakweménéran méné déku jébaa miték yaké méné yo. Yate méné Kraisa Jisaské kudi miték véknwute, wakwenan kudi véknwute, apa yaménu ména mawulé miték téké dé yo. Wani kudi yéknwun kadému pulak dé tu. Nyaan yéknwun kadému kate némaan ye miték tédéran pulak, méné wani kudi véknwusaakute méné apa yaménu ména mawulé miték téké dé yo.

⁷ *Méné Gotké wakwedakwa kudi male véknwuké méné yo. Nak pulak kudi véknwumarék yaké méné yo. Wan bakna kudi. Wani kudiké kuk kwayétakne Gotna kudi véknwute apa yate miték raké méné yo.

⁸ Méné apa yate pétéménu ména sépékwaapa miték téké dé yo. Waga yate miték raké méné yo. Méné apa yate Gotké miték sanévéknwusaakuménu ména mawulé miték téké dé yo. Waga yate miték male raké méné yo. Ména mawulé miték tédu bulaa méné miték rate kukba

---

* 4:4: Jen 1:31; Ap 10:15   * 4:7: 1 Ti 6:20

wawo miték rasaakuké méné yo apuba apuba. Wan adél kudi.

⁹* Akwi du taakwa wani kudi miték véknwuké de yo.

¹⁰ Wani kudiké sanévéknwute naané apa yate apa jébaa yo. Got apuba apuba dé rasaaku. Rasaakute dé akwi du taakwat kutkalé yo. Yate déké miték sanévéknwukwa du taakwat kutkalé yadu naané dé wale miték rasaakuké naané yo. Waga kutdénge naané raségu, Got waga yaduké. Raségéte naané apa yate apa jébaa yo.

¹¹ Méné wani kudi derét miték wakweké méné yo. Méné nébiara du méné ro.

¹² Méné yéknwun kudi wakweké méné yo. Du taakwaké mawulat kapére yaké méné yo. Gotké miték sanévéknwute, déku kudi miték véknwute, yéknwun mawulé yate, yéknwun mu male yaké méné yo. Yaménu Gotna jébaaba yaalan du taakwa ménéké waké de yo, “Wan yéknwun du. Nébikara du radéka déku mawulé miték dé tu, néman duna mawulé pulak.” Naate wate, yaménékwa jébaa véte, de yaménékwa pulak yaké de yo.

¹³ Yaawuréranké raségéte méné apa yate kéga yaké méné yo. Méné Gotna nyégaba véte némaanba wakweké méné yo. Wakwéménu de Gotna jébaaba yaalan du taakwa véknwuké de yo. Méné derét Gotna kudi wakweké méné yo. Gotna jébaaké derét yakwatnyéké méné yo.

¹⁴* Déknyényba du las Gotna yéba wakwedaka némaan du ména maaknaba taaba kutdaka Got déku apa dé ménéké kwayék, déku jébaa

---

* **4:9:** 1 Ti 1:15   * **4:14:** 2 Ti 1:6; Ap 8:17

yaménuké. Kwayédéka méné apa kérae kwayédén apaké kuk kwayémarék yaké méné yo. Yate déku jébaa miték yasaakuké méné yo.

¹⁵ Méné wani jébaa miték yasaakute, wakwewurén kudi miték véknwuménu de du taakwa véte waké de yo, “Déknyényba yéknwun mawulé yate dé miték rak. Bulaa yadéka mawulé déknyényba yadén mawulat dé talaknak. Yéknwun mawulé male dé yo.” Naate waké de yo.

¹⁶ Méné jérawu yate, miték rasaakute, derét yéknwun kudi male wakwesaakuké méné yo Gotké. Yate wakwewurén kudi véknwuménéran Got ménat kutkalé yate, ména kudi véknwuran du taakwat wawo kutkalé yaké dé yo.

5

Gotna jébaaba yaalan du taakwat kéga wakweké dé yo

¹ Gwalepa duwat kwekére wakweké méné yo. Derét waatimarék yaké méné yo. Méné yéknwun kudi ména yaapat wakweménékwa pulak, méné gwalepa duwat yéknwun kudi wakweké méné yo. Kéga ména mawuléba waké méné yo: “Né bikara du wuna wayéknaje pulak de ro.

² Gwalepa taakwa wuna néwaa pulak de ro. Né bikara taakwa wuna nyangegu pulak de ro. Rado yéknwun mawulé yaké wuné yo deké.” Waga wate derét miték wakweké méné yo.

Dukiyaataakwa

³ Nyaan kéraamarék taakwana du kiyaado de kawi taakwa kapmu radaran guné wani taakwaké miték véké guné yo.

⁴ Dukiyaataakwana baadi gwalgu radaran de léké miték véké de yo, lé baadi radaka deké miték vélén pulak. Wan deku jébaa. Akwi du taakwa deku néwepa maamuguké wawo miték véké de yo. Yado Got véte deké mawulé yaké dé yo.

⁵ Dukiyaataakwa nyaan kéraamarék ye kawi raléran lé kéga waké lé yo, “Got wunéké miték véké dé yo.” Naate wate dérét waanabate lé gaan nyaa dérét waatasaakuké lé yo, léké miték véduké. Yalu Gotna jébaaba yaalan du taakwa wani taakwaké miték véké de yo.

⁶ Dukiyaataakwa deku sépéké male sanévéknwudaran deku mawulé sépélak téké dé yo. Tédu Gotké sanévéknwumarék yaké de yo, kiyaan du taakwa Gotké sanévéknwumarék yadakwa pulak. Gotna jébaaba yaalan du taakwa wani taakwaké miték vémarék yaké de yo.

⁷ Méné dukiyaataakwat wani kudi wakweké méné yo. Wakweménu de véknwute yéknwun mawulé yate miték raké de yo, akwi du taakwana méniba.

⁸ Gotna jébaaba yaalan du taakwa deku kémké miték vémarék yadaran de Gotna kudi véknwumarék yate wani kudiké kuk kwayu. Waga yadaka deku kapéredi mawulé Gotna jébaaba yaalamarék yan du taakwana kapéredi mawulat dé talaknak. Wan kapéredi mu yakwa du taakwa.

⁹ Dukiyaataakwa wupmalemu (60) kwaaré yédu gwalepa ye ralu méné léku yé kaviké méné yo nyégaba. Kavitaakne guné léké miték véké guné yo. Lé déknyényba nakurak du wale male raléran guné léké miték véké guné yo.

10 *Lé yéknwun mawulé yate du taakwa wale yéknwun jébaa yaléran de léké waké de yo, “Wan yéknwun taakwa.” Naate wado guné léké miték véké guné yo. Lé baadiké déknyényba miték véte, nak gena du taakwaké kadému kwayéléran guné miték véké guné yo léké. Lé léku yéba kevérekmarék yate Gotna du taakwat kutkalé yaléran guné léké miték véké guné yo. Du taakwa géraado lé deku mawulat kutkalé yate de wale jébaa yate, kés pulak nak pulak yéknwun jébaa yasaakuléran guné léku yé nyégaba kavitakne guné léké miték véké yo.

11-12 Dukiyaataakwa nébikara taakwa radaran guné deku yé nyégaba kavimarék yate déké miték vémarék yaké guné yo. De taale waké de yo, “Naané kawi taakwa raké naané yo. Kawi rate Kraiss Jisasna jébaa male yaké naané yo. Adél naané wo.” Naate watakne sal kukba nak mawulé yate, du raké tépa mawulé yadaran Kraiss Jisaské wakwedan adél kudi kulaknyényké de yo? Kulaknyénytakne Kraiské kuk kwayédo waké de yo, “Wan yénaa kudi wakwekwa taakwa.” Naate waké de yo.

13 *Dukiyaataakwa nébikara rate, jébaa yamuké wulkiyaa yate, de akwi gat wulae yéte, jébaa kaapuk yadakwa. Yate bakna rate de kudi sébul wabulu nak du taakwaké. Sébul wabulte nak du taakwana jébaaké sanévéknwute de bulu. Deku jébaaké kaapuk sanévéknwudakwa. Waga bulte kapéredi kudi de bulu.

14 *Dukiyaataakwa nébikara rate kawi taakwa

---

* 5:10: Yi 13:2   * 5:13: 2 Te 3:11   * 5:14: 1 Ko 7:9

ramarék yaké de yo. De nak du wale rate baadi kérae gaké raségéte miték raké de yo. Waga wuné mawulé yo. De waga yadaran naana maama derét véte, Krai Jisasna jébaaba yaalan du taakwaké kapéredi kudi wamarék yaké de yo.

¹⁵ Dukiyaataakwa las bulaa Gotna kudi kulaknyénytakne de Setenna kudi véknwu. Wani muké sanévéknwute wuné wani kudi ménat wakweyo.

¹⁶ Taakwa Krai Jisaské miték sanévéknwute léku kémba rakwa taakwana du kiyaadu lé wani taakwaké miték véké lé yo. Krai Jisasna jébaaba yaalan du taakwa wan jébaa yamarék yaké de yo. Dukiyaataakwa nyaan kéraamarék ye bakna raléran Krai Jisasna jébaaba yaalan du taakwa léké miték véké de yo.

Némaan du

¹⁷ Némaan du Krai Jisasna jébaa yado guné deké yéwaa kwayéké guné yo. Némaan du yéknwun jébaa yate Krai Jisasna jébaaba yaalan du taakwaké miték védo guné déku jébaaba yaalan du taakwa deké yéwaa las wawo kwayéké guné yo. De apa yate Krai Jisasna kudi wakwete, déku jébaaké gunat miték yakwatnyédo guné deké yéwaa las wawo kwayéké guné yo.

¹⁸ *Déknyényba Gotna nyégaba jébaa yate yéwaa kéraadaranké, du dé nak kéga kavik: Bulmakawu jébaa yate wit sék akipérido deku kudi gipatamarék yaké guné yo. De wani jébaa yate wit sék las de mé ko. Waga kavidéka nak du dé Gotna nyégaba kéga kavik: Jébaa yakwa du

---

* 5:18: 1 Ko 9:9-11

jébaa yatakne yéwaa kéraaké de yo. Waga dé déknyényba kavik Gotna nyégaba.

¹⁹ Sal du nak kéga waké dé yo? “Wani némaan du kapéredi mu débu yak.” Naate wadéran méné waga wan duna kudi véknwumarék yaké méné yo. Du vétik kupuk waga wadaran méné deku kudi véknwuké méné yo.

²⁰ *Némaan du las kapéredi mu yadaran méné derét némaanba wakweké méné yo, akwi némaan duna méniba. Wani némaan du véknwute wup yate de kapéredi mu yamuké, méné kapéredi mu yan duwat némaanba wakweké méné yo.

²¹ Méné wani kudi mé véknwu. Got, Kraiss Jisas, Gotna kudi kure giyaakwa du waga de wunat vu. Védaka deku méniba téte ménat némaanba wuné wakweyo, wani kudi véknwuménuké. Méné duna kudiké kutdénngmarék yate, yadén muké bari “Kapéredi mu,” naamarék yaké méné yo. Taale déku kudi véknwutakne kutdénngte kukba déké kudi wakweké méné yo. Méné akwi du taakwat nakurak kudi wakweké méné yo. Ména du taakwat nak kudi, nak du taakwat nak kudi wakwemarék yaké méné yo.

²² Taale duna jébaa vétakne déku kudi véknwutakne déké kutdénngké méné yo. Wani du yéknwun du radéran méné kutdénngte déku maaknaba taaba kutte waké méné yo, “Méné némaan du raké méné yo. Némaan du rate Kraiss Jisasna jébaa yaké méné yo.” Naate dérét waké méné yo. Wani duké kutdénngmarék yate bari wani kudi wamarék yaké méné yo. Méné déké

---

* 5:20: Ep 5:11

kutdéngmarék yate wani kudi dérét waménu, dé némaan du rate kapéredi mu yadéran, déké, ménéké wawo, “Wan kapéredi mu yakwa du” naaké de yo. Méné yéknwun mawulé yate yéknwun mu male yaké méné yo.

²³ Wupmalemu apu ménat yaalé dé tiyu. De waga wadaka wuné véknwuk. Méné kulé gu male kamarék yaké méné yo. Walkamu wain gu wawo kaké méné yo. Kaménu ména yaalé miték téké dé yo.

²⁴ Du las kapéredi mu yadaka de akwi du taakwa véte kutdéngék déké. Las kapéredi mu yadaka du taakwa vémarék yate de déké kaapuk kutdéngdan. Kukba akwi du taakwa wani kapéredi muké kutdéngké de yo. Kutdéngdo Got wani duwat yadan kapéredi mu yakataké dé yo.

²⁵ Du las yéknwun jébaa yadaka de akwi du taakwa véte kutdéngék déké. Las yéknwun jébaa yadaka de du taakwa vémarék yate déké kaapuk kutdéngdan. Kukba akwi du taakwa deku yéknwun jébaa véte kutdéngké de yo déké. Kapéredi mu yan duké kutdéngdaran pulak, yéknwun duké wawo waga kutdéngké de yo.

6

Nak duna jébaa yakwa du taakwa

¹ *Nak duna jébaa yakwa du taakwa las Krais Jisasna jébaaba debu yaalak. Yaale deku jébaaké téségé kwa duké kéga waké de yo: “De naana némaan du. Naané deku kudi véknwute yéknwun jébaa yaké naané yo déké.” Waga waké de yo.

---

* 6:1: Ta 2:9-10

De deku jébaaké téségékwa duna jébaa sépélak yadaran, Kraisa Jisasna jébaaba yaalamarék yan du taakwa derét véte, Gotna yéké, Kraisa Jisaské wakwenan kudiké wawo kapéredi kudi wakweké de yo.

² *Jébaaké téségékwa du Kraisa Jisaské miték sanévéknwudaran jébaa yakwa du taakwa kéga waké de yo, “Naané akwi Kraisa Jisasna jébaaba naanébu yaalak. Yaale naana némaan duké mawulat kapére yate deku kudi miték véknwuké naané yo.” Waga wate yéknwun jébaa yaké de yo, deku jébaaké téségékwa duké. De wamarék yaké de yo, “Naana némaan du wawo Kraisa Jisasna jébaaba debu yaalak. Bulaa naané deku kudi véknwumarék yaké naané yo, naané némaadugu wayéknaje nyangegu pulak ranakwa bege.” Waga wamarék yaké de yo.

Kéga yate miték raké naané yo

³ *Méné Gotna kudiké du taakwat yakwatnyéte, wakwewurékwa kudi miték wakweké méné yo, akwi du taakwat. Naana Némaan Ban Jisas Kraisa kudi wan adél kudi. Naané wani kudi véknwute Gotna kudiké kutdénké naané yo.

⁴⁻⁵ *Du las nak pulak kudi wakwete deku yéba kevérekte deku mawuléba de wo, “Naané miték kutdénge miték male naané ro.” Waga wate kaapuk kutdéndakwa. Bakna de ro. Deku mawulé kapéredi ye tédéka de nak duna kudiké kélik yate, de wale de waarusaaku. Waga yate nak duké kélik yate rékaréka yate de derét waatiyu.

---

* 6:2: Pm 1:16   * 6:3: 2 Ti 1:13-14; Ga 1:6-9   * 6:4-5: 2 Ti 4:3-4

Waatite nak duna kudiké kélík yate, du taakwaké yénaa kudi wakwete de waaru waariyo. Wani duna mawulé kapéredi ye tédéka deku mawuléba de wo, “Naané Gotna kudi véknwunaran naané wupmalemu gwalmu kéraaké naané yo.” Waga wadakwa wan yénaa kudi. De Gotna kudiké kaapuk kutdéndan.

⁶ *Mé véknwu. Naana mawulé deku gwalmuké génmarék yadu naané Gotna kudi miték véknwunaran, naané yéknwun mawulé yate miték raké naané yo. Wan adél.

⁷ Néwaa naanat kéraadaka naané gwalmu las kaapuk kure yaanan. Bakna naané yaak. Kukba naané kiyae gwalmu las kure yémarék yaké naané yo. Bakna yéké naané yo. Waga naané kutdéngék.

⁸ Naané kadému baapmu wut kure ténaran wan yéknwun. Nak kápmaaba rakwa gwalmuké génmarék yaké naané yo.

⁹ Du taakwana mawulé wupmalemu gwalmuké génran deku mawulé kapéredi ye téké dé yo. Tédu waagété yado deku kapéredi mawulé derét gidu de kapéredi mu yate yalakgé de yo, kwaami yaadéba dawuliye yalakdakwa pulak.

¹⁰ *Du taakwana mawulé yéwaaké géndu wupmalemu kés pulak nak pulak kapéredi mu yaké de yo. Du taakwa las yéwaa kéraaké mawulat kapére yate, Gotna kudiké kuk kwayédaka deku mawulé kapére ye tédéka de apa kaagél kuru, deku mawuléba.

---

* **6:6:** Pl 4:11-12; Yi 13:5   * **6:10:** Ep 5:5

Méné apa yate miték rasaakuké méné yo

¹¹ Méné Gotna du rate méné waga yamarék yaké méné yo. Méné apa yate kéga raké méné yo. Yéknwun mu yate Gotna kudi véknwute miték raké méné yo. Méné Gotké miték sanévéknwute du taakwaké mawulat kapére yaké méné yo. Méné kaagél kutménéran apa yate miték téké méné yo. Méné nak du taakwaké yéknwun mawulé yate déké apa yamarék yaké méné yo.

¹² Du, nak du wale pétépété yéte derét talaknaké mawulé yadéran, némaanba pétéké dé yo. Waga yate wani duwat talaknadu de déké yéknwun gwalmu kwayéké de yo. Méné pétékwa du pulak apa yate, Gotna jébaa yaké méné yo. Yate déku kudi miték véknwuménu déku yéknwun mawulé kwayédu miték rasaakuké méné yo apuba apuba. Déknyényba méné du taakwana méniba téte méné némaanba wak, “Némaan Banké wuné miték sanévéknwu.” Naate waménéka dé Got ménat waak, déku jébaa yate kulé mawulé kérae miték rasaakuménuké apuba apuba.

¹³ *Got akwi mu dé kuttaknak. Kuttaknate dé yaamabi kwayék. Kwayédék de ro. Dé anat dé vu. Déknyényba Krai Jisasna maama dérét viyaapéreggé yadaka dé Pontias Pailatna méniba téte dé déku jébaaké kudi miték wakwek. Dé wawo anat dé vu. Bulaa Gotna méniba téte ménat wuné némaanba kéni kudi wakweyo.

¹⁴ Méné Gotna jébaa kulaknyénymarék yaké méné yo. Déku jébaa miték yasaakute miték raké méné yo. Déku jébaa yaalébaanmarék yaké méné

---

* 6:13: Jo 18:36-37, 19:11

yo. Yate naana Némaan Ban Jisas Krai tépa yaadéran nyaaké raségéké méné yo.

¹⁵* Got déku kapmu wadu Jisas Krai tépa yaaké dé yo. Got kapmu dé yéknwun mawulé kwayu, akwi du taakwaké. Akwi némaan duwat talakne dé kapmu akwi némaan duké dé némaan ban ro.

¹⁶ Nak némaan ban kaapuk. Akwi du taakwa naané kiyao. Dé kapmu kiyaamarék yaké dé yo. Dé rasaaku. Déku gayéba apakélé nyaa pulak dé vésaaku. Naané déku gayét yéte séknaaba téké naané yo apakélé nyaa pulak védékwa bege. Dé rakwa saabamarék yaké naané yo. Du taakwa dérét déknyényba kaapuk védan. Kukba du taakwa dérét vémarék yaké de yo. Déku yéba kevéreksaakuké naané yo. Déku apa rasaakuké dé yo apuba apuba. Wan adél.

Gwalmumama du taakwa

¹⁷ Méné kényi kékmaaba rakwa gwalmumama du taakwat kéga wakweké méné yo: “Guné guna yéba kevérekmarék yaké guné yo. Guné Gotké sanévéknwuké guné yo. Guné miték raké yate, kényi kékmaaba rakwa gwalmuké sanévéknwumarék yaké guné yo. Wani gwalmu rasaakumarék yaké dé yo. Got akwi mu naanéké bakna dé tiyao. Naané yéknwun mawulé yate miték ranoké dé naanéké tiyao.

¹⁸ Guné du taakwat kutkalé yaké guné yo. Derét kutkalé yate wupmalemu yéknwun jébaa yaké guné yo. Guné yéknwun mawulé yate guna gwalmu munikweké guné yo, nak du taakwaké.”

---

* **6:15:** Re 17:14

Naate wakweké méné yo gwalmumama du taakwat.

¹⁹ *De wani kudi véknwute waga yadaran yéknwun mawulé kéraaké de yo. Kérae miték raké de yo. Kukba Got wale miték rasaakuké de yo apuba apuba.

Méné Gotna jébaaké miték véké méné yo

²⁰ **Timoti, méné mé véknwu. Got ménat wakwedén jébaa méné miték yaké méné yo. Déku jébaaké miték véte déku kudi miték véknwuké méné yo. Du taakwa las Gotké sanévéknwumarék yate yaamabi kudi bulte de wo, “Naané adél kudi naané kutdégék.” Naate wate yénaa de yo. Méné deku kudi véknwumarék yaké méné yo.

²¹ *Du taakwa las debu wak, “Naané akwi adél kudi naané kutdégék.” Waga watakne Gotna kudiké debu kuk kwayék. Kuk kwayéte Gotna yaabu kulaknyénytakne de kapéredi yaabuba yu. Méné deku kudi véknwumarék yaké méné yo.

Got ménéké mawulé lékte ménat kutkalé yaduké wuné dérét waato.

Wani wuné wakwebutik.

---

* **6:19:** Mt 6:19-20   * **6:20:** Lu 12:20   * **6:20:** 1 Ti 4:7; 2 Ti 1:14

* **6:21:** 2 Ti 2:18

Gotna Kudi
The New Testament in the Maprik dialect of the
Ambulas Language
Nupela Testamen long tokples Maprik long Niugini
copyright © 1983 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ambulas (Maprik) (Ambulas)

Dialect: Maprik

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

b436d84b-26dc-54d0-bff0-26a2d25c90de